

gens Bestyrelse var rettet Henvendelse til Landstingets Udvalg, men det skulde han i øvrigt ikke kommen nærmere ind paa. Det finder jeg nu Anledning til at komme noget ind paa, mere af Hensyn til Pantelaanerne, som i et Cirkulære, der er omdelt til dette høje Tings Medlemmer, beklager sig over, at hele det Materiale, som de har tilstillet Landstingsudvalget, ikke i fjerneste Grad har, siger de, influeret paa Landstingets Opfattelse; Landstinget har end ikke skænket det saa megen Opmærksomhed, at det med et eneste Ord er omtalt i Betænkningen. Efter at Pantelaanerforeningens Bestyrelse har afleveret den Forklaring, fortsætter den, at man har med Talgjort Rede for Pantelaanernes Fortjeneste og „tilbageviser de ærekrænkende Beskyldninger, der i Lovforslagets Bemærkninger rettes mod vor Stand.“

Jeg tror, ligesom det er sagt af den højtærede Justitsminister ved Lovforslagets Forelæggelse i Landstinget, at man ikke med Rette kan rejse ærekrænkende Beskyldninger mod Pantelaanerne som Stand, men man kan ganske afgjort med stor Berettigelse rejse stærke Bebrejdelser mod enkelte Personer indenfor Standen. Og det er ingen Undskyldning, at det kan man ogsaa gøre mod enkelte Personer indenfor adskillige andre Stænder eller rimeligvis alle Stænder. Det er alligevel saaledes, at disse mindre heldige Eksemplarer, som Pantelaanerstanden har indenfor sig, kaster et Skær over hele Pantelaanervirksomheden, som de hæderlige Personer indenfor Standen maa lide under. Det er ganske afgjort. Men jeg tror, at naar Pantelaanerne nu i deres Meddelelse til Tinget har beklaget sig over, at Landstinget har skænket dem saa lidt Opmærksomhed, vil det være rigtigt, at vi her i Folketinget ikke forbigaar dem, men ofrer Pantelaanerstanden den Opmærksomhed, den fortjener, og gennemgaar de Anker, de har rejst over den uretfærdige Behandling, de efter deres Mening har faaet i Landstinget, og søger at faa dem til at forstaa, at naar Folketinget og Landstinget — jeg antager, jeg kan sige Folketinget og Landstinget — er enige om Sagens Behandling, saa er der ikke meget at stille op for Pantelaanerne i Retning af at faa det store Publikum til at tro, at de er forurettede.

I de Henvendelser, vi har modtaget fra Pantelaanerforeningens Bestyrelse, er der nogle Eksempler, der skal tjene til at bevise,

at det i Grunden er en ret snavs Forretning at være Pantelaaner. Jeg tror ikke, det er lykkedes Pantelaanerforeningens Bestyrelse at klare dette Spørgsmaal paa en saadan Maade, at det vinder absolut Tillid. Jeg gaar ud fra, at samtlige Medlemmer af dette Ting har faaet den grønne Bog, derfor kan jeg gaa lige til Eksemplerne.

Som et af disse Eksempler er nævnt, at Laaneforretning Nr. 85 for Aaret 1917 med en Driftskapital paa 18 000 Kr., forrentet med 5 pCt. p. a., har udlaant denne Driftskapital i Aarets Løb saa mange Gange, at hele Udlaanssummen beløber sig til 54 800 Kr., der har givet i alt i Rente 7 080 Kr.; hvoraf fragaar Omkostninger 3 892 Kr.; Nettoindtægten for Pantelaanerforretningen skulde altsaa være 3 198 Kr. Man stiller flere Eksempler op, men jeg skal tage dette først. Pantelaanerforeningens Bestyrelse ønsker at faa dette ærede Tings Medlemmer til at indse, at man gaar dem altfor nær ved at nedsætte Renten af deres Udlaan til 5 pCt., og de Beviser, de forelægger i den Anledning, er det, jeg her vil paavise det urigtige i.

Naar man nu nøjere undersøger det anførte Eksempel med Laaneforretning Nr. 85, lægger man Mærke til, at de 18 000 Kr. har ligget stille i en ret betydelig Del af Aaret, og en Pantelaaner kan lige saa lidt forlange at tjene Penge ved den Kapital, han arbejder med, naar den ligger stille, som en Arbejder kan forlange at faa Dagløn for ikke at bestille noget. Denne Driftskapital har i Aarets Løb været udlaant knap 8 Gange — man kan ogsaa sige det paa den Maade, at den har været udlaant i knap 8 Maaneder. Havde den været fuldt udnyttet, skulde den have været udlaant 12 Gange — det fremgaar af den Beregning, der er stillet op med Hensyn til Renterne. Men dertil kommer, at man kan se, at denne Driftskapital paa 18 000 Kr. har ikke været udlaant 8 Gange eller henimod 8 Gange; thi for at komme til det Resultat, har jeg regnet med de 5 pCt., som Laaneren af Driftskapitalen yder i Rente til den, der har laant ham Pengene. Det er imidlertid rigtigere at maale med en anden Rente, og det er den, som Pantelaaneren tager; og da vi ved, at den officielt er 6 — den er sandsynligvis mere end 6 i de allerfleste Tilfælde — kommer jeg til det Resultat, at Pengene kun har været udlaant 6 à 7